

Svar på skriftligt spörsmål SSS 95/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om dumpning av anställningsvillkor vid Posti

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 95 rd undertecknat av riksdagsledamot Katja Hänninen /vänst:

Vilka åtgärder ämnar regeringen och ministern med ansvaret för ägarstyrningen vidta för att förhindra dumpningen av anställningsvillkoren vid Posti och

ämnar regeringen på nytt bedöma målen för inkomstföring vid Posti i den förändrade marknadssituationen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Posti är ett betydande statsägt bolag med i princip helt marknadsbetingad verksamhet, men i dagens föränderliga kommunikationsvärld och utmanande situation verkställer Posti också de specialuppgifter som bolaget föreskrivs genom lag.

Posti måste förnyas, eftersom mängden papperspost har minskat i accelererande takt och bolaget är tvunget att agera marknadsbetingat under hård konkurrens inom såväl distribution, paketservice som logistik. Det måste dock samtidigt investera i framtiden för att trygga kontinuiteten. Postis strategi omfattar också att förlänga livscykeln för kommunikationen på papper. Posti deltar alltså starkt i tidningsutdelningen. I området för paket är konkurrensen ytterst hård och betydande utländska aktörer deltar i den. Kundkraven förändras ständigt inom näthandeln och detta kräver avancerad kostnadseffektivitet och flexibilitet av verksamheten.

Staten ansvarar för att Posti kan verka konkurrenskraftigt på den konkurrensutsatta marknaden.

Den 1 september överförde Posti affärsverksamhetsgruppen Paket och näthandel (Paketti ja verkkokauppa) jämte sorteringsfunktioner med cirka 700 anställda genom en affärsöverlåtelse till Posti Palvelut Oy. Bolaget är organiserat under Medieförbundet varigenom Industrifacketts kollektivavtal om distribution tillämpas på personalen. Så kommer det från och med den 1 november 2019 att också gå för den överförda personalen när avtalsperioden för det kollektivavtal som Palta (arbetsgivarna i servicebranscherna) och PAU (Post- och logistikunionen) har undertecknat löper ut.

Posti övergick 2017 till att tillämpa Industrifacketts kollektivavtal på anställningsvillkoren avseende morgonutdelning av tidningar (2 300 personer).

Svar på skriftligt spörsmål SSS 95/2019 rd

Förra våren övergick Postis färdtjänster och dess personal (1 400 personer) till ett bolag, Posti Kuljetus Oy. Vid förändringen kommer från och med den 1 november 2019 kollektivavtalet att ändra från tidigare PAU:s anställningsvillkor till det i branschen allmänt använda avtalet för bil- och transportbranschen (Auto- ja kuljetusala).

Även lagerarbetarna (1 300 personer) övergår från PAU:s kollektivavtal till servicebranschens fackförbund PAM:s kollektivavtal från och med den 1 november 2019 (PAU:s nuvarande kollektivavtal gäller till den 31 oktober 2019).

Likaså övergår morgonutdelningspersonalen (800 personer) vid Alma Manu den 1 januari 2020 till Posti genom ett affärsverksamhetsköp. Personalen vid Alma Manu omfattas redan nu av Industrifackets kollektivavtal.

Posti uppger att man genom ändringen av kollektivavtalet för sorteringsfunktionerna vid affärsverksamhetsgruppen Paketti- och verkkokauppa inte strävar efter direkta inbesparingar i lönekostnaderna, utan svarar på föränderliga kundbehov genom att göra paketsorteringsarbetet flexibla. Konkurrensen är synnerligen hård inom områdena för näthandel och pakettleveranser. Posti konkurrerar med stora internationella aktörer i området för gränsöverskridande pakettleveranser. Näthandelsaktörer från Asien, Mellaneuropa och Nordamerika har en egen kravnivå med sig och förväntar sig att Postis funktioner är snabba och flexibla. Posti har beräknat att man med de nu eftersträvade mer flexibla villkoren mer jämlikt kan svara på utmaningen från konkurrerande distributionsföretag.

PAU:s och Industrifackets avtal är till sina strukturer olika och tabellönerna kan inte direkt jämföras med varandra. Det är fråga om ändring av lönestrukturen. För att ytterligare klargöra saken är det fråga om en struktur där tabellönen/grundlönen är lägre, men där hela lönen tillsammans med ett belopp på basis av resultatet ska förhandlas. Postis styrelse har beslutat om åtgärder genom vilka man tryggar inkomstnivån för den överförda personalen fram till början av 2022.

Kollektivavtalsläget för posttjänster är splittrat såväl internt vid Posti som hos dess konkurrenter. Posti understryker att övriga företag i distributionsbranschen följer Industrifackets kollektivavtal om distribution. Transportfirmor, som kör ut paket, följer AKT:s avtal. Även i Postis paketaffärsverksamhet tillämpar man AKT:s kollektivavtal på transporter. Nästan tio procent av de anställda vid Posti omfattas av AKT:s avtal. I dagsläget tillämpar Posti totalt elva kollektivavtal på olika uppgifter.

Posti strävar efter att man på hösten under kollektivavtalsförhandlingarna mellan Palta och Posti och logistikunionen PAU får fram en kollektivavtalslösning som motsvarar Postis behov på den konkurrensutsatta marknaden. Postis verksamhet sker marknadsbetingat i en hård nationell och internationell konkurrens som blir allt hårdare till följd av den internationella näthandeln. Av Postis affärsverksamhet är 96 procent kommersiell. Posti kan inte med permanent högre kostnadsnivå klara sig i konkurrensen. Postis verksamhet finansieras genom de tjänster som kunderna betalar för. Posti får inte något statligt stöd för sin verksamhet. För att Posti ska kunna finansiera investeringar i tillväxt och förbättra servicen för kunderna måste bolagets verksamhet vara lönsam.

Svar på skriftligt spörsmål SSS 95/2019 rd

Fastän Postis resultat länge har visat vinst, är bolaget ändå också med nuvarande resultatnivå fjärran från det intäktsmål som ställts på lång sikt, dvs. fyra procent affärsvinst. Åtgärderna är nödvändiga, och om de inte genomförs, kan Postis resultat gå på minus.

Bolagsstämman beslutar om dividender. Ägaren bedömer dividendbeloppet med hänsyn till bolagets helhetssituation. Det är i och för sig inte Posti till någon hjälp att dividendbeloppet sänks om minskningen i distributionsvolymen gör att bolaget går med förlust och hotar bolagets lönsamhet. Då saknas förmågan att betala dividender på resultatet helt och hållet. Strukturereformerna är nödvändiga på lång sikt.

Helsingfors 24.9.2019

Kommun- och ägarstyrningsminister Sirpa Paatero